

МАХАЛЛА

Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, «МАХАЛЛА» жамғармасининг нашри

№ 10 (288)

2002 йил 6 март, чоршанба.

Газета 1996 йил январь ойидан чиқа бошлаган.

Сотувда эркин нархда

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Президент
жаноблари!

Мамлакатларимиз ўзаро дипломатия муносабатлари ўрнатганига ўн йил тўлди. Шу муносабат билан, Сизга ва ўзбек халқига бахт-саодат, равнақ ва муваффақиятлар тилаб билирилган энг эзгу тилакларимиз ўйлаша шарафига мускарман.

Ушбу сананинг нишонланиши бизга ўтган ўн йил мобайнидаги саварали ҳамкорлигимиз якунларини сарҳисиз килиш учун асос бўлади. Биз бирга босиб ўтган йўл ҳалқаримизга бир-бирини яхшироқ таниш имконини берди. Сиёсий муносабатларимиз мазмунан тобора бойимоқда. Маънавий меросимизни идрок этиш, келгуси авлодни камолга етказиб тарбиялашга қаратилган маданий ҳамкорлик ва илмий-техникавий алоқаларимиз дўст мамлакат-

ларимиз равнақи йўлида ривожланмоқда. 1999 йилда мудофа соҳасидаги ҳамкорлигимизга таомини қўйдик. 2001 йили Ҳукуматларимизаро иқтисадий комиссия иш бошлади ва шу йилнинг июл ойида Тошкентда унинг илк мажлиси бўлиб ўтди. Ниҳоят, мамлакатнинг ўтган йили ўтиши даврини бошдан кечираётган ва кўпаль имтиёлардан фойдаланадиган давлатлар рўйхатига кирилди. Бу эса шу йилнинг ўзидаёт Қарши ҳашрида Қашқадарё вилоятida ирригация борасидаги лойиҳаларни амалга оширишга киришиш учун йўл очди.

Давлат идораларининг ҳамкорлиги, жумладан, молия соҳасидаги ҳамкорлик ривожланадиган, 2001 йилнинг октяброда ваколати бутун Марказий Осиё минтақасида амал қиласидан полиция аттавеси тайинланни, иччи ишларга тааллуқли ор-

Эзгу тилаклар билан,
Жак ШИРАК,
Франция Республикаси
Президенти.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг КАРОРИ

Иккинчи чакириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг
саккизинчи сессиясини чакириш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Олий
Мажлисининг Кенгаши
ҚАЛОДАИ:
Иккинчи чакириқ Ўзбекистон
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси
Тошкент шаҳри, 2002 йил 5 марта

Республикаси Олий Мажлисининг саккизинчи сессияси 2002 йил 4 апрель куни Тошкент шаҳрида чакирилсан.

Э.ХАЛИЛОВ

***

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг
саккизинчи сессияси мухокамасига куйидаги масалалар
киритилиши наазарда тутилмоқда:

1. Ўзбекистон Республикаси референдумининг якунлари тўғрисида.
2. Ўзбекистон Республикаси референдумининг қарорларини амалга оширишга доир қонун ижодкорлиги ишлари концепцияси тўғрисида.
3. «Референдум якунлари ҳамда давлат ҳокимиётининг қонун чиқарувчи, ижро стувчи за суд тармодлари ташкил этилишининг асосий принциплари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Ко-нуни лойиҳаси ҳақида.
4. Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг 2001 йилдаги ижроси тўғрисида.
5. Ўзбекистон Республикасининг Шаҳарсозлик кодекси лойиҳаси ҳақида /иккинчи ўқин/.
6. «Кредит уюшмалари тўғрисида»ти Ўзбекистон Республикаси Конуни лойиҳаси ҳақида /иккинчи ўқин/.
7. «Суѓурти фволияти тўғрисида»ти Ўзбекистон Республикаси Конуни лойиҳаси ҳақида /иккинчи ўқин/.
8. «Фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Конуни лойиҳаси ҳақида /иккинчи ўқин/.
9. «Чиқинидлар тўғрисида»ти Ўзбекистон Республикаси Конуни лойиҳаси ҳақида /иккинчи ўқин/.
10. Ўзбекистон Республикасининг айrim қонун хужжатларига ўзгартишлар ва қўшимчалар тартиби тўғрисида.
11. Халқаро шартномалар ва битимларни ратификация қилиш тўғрисида.

Узбу масалалар билан бир қаторда депутатлар мухокамасига Олий Мажлиси ваколатига таалуқли бошқа масалалар ҳам киритилиши мулжалланмоқда.

СОННИН
ҲАҲИФАСИДА

- Махалламиз мӯъжаз шаҳарча-га ўшайди!
- Ҳаж савобига шерик инсонлар.
- Дунёда дунёча гап...

ҲАҲИФАСИДА

- Махаллага Молдовадан келин тушганди...
- Ҳалқини севган, ҳалқига севилган шоира.
- Махалламиз аёллари...

ҲАҲИФАСИДА

- Бобораҳим Машраб онасига мухаммас багишлаган экан...
- Сериал тугади. Сериал давом этади.
- Кўр ҳам, кар ҳам эмасмиз. Лекин...

МАХАЛЛА
Ўзбекистон «МАХАЛЛА» шахар жамғармасининг шахри

Ўзбекистон Республикаси
Давлат матбут кўмитасида
00123-рекам билан рўйхатга олинган.

Нашр кўрсаткичи: 148

Хомий:
«Матбуот тарқатувчи»
хиссасидорлик жамияти

Макола ва хабарлар мазмуни, факт ва ракамлар учун
муаллифлар мөвсүлдирлар.

Таҳририят манзили:
Тошкент,
Буюк Турон кўчаси, 41-йй

Телефонлар:
Масъул котиб: 136-53-75

Кабулхона — 136-53-93.
Тел/Факс: — 133-44-25.

E-mail: mahalla@gazeta.silk.org

8 МАРТ — ҲАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР КУНИ

3 саҳифада

Субҳи содик көракүз

турнадар учди,

Хувайдо эт энди,

кувончларинг гул.

Энди сен уйлонинг,

уйзок муродк туми,

Сим-сим эшигинг оч,

шукупа кўнгил.

Сим-сим эшигинг оч, ишкка.

Бу баҳор -

Элингдан кетмасин,

кўзларидан ўп.

Балки юз, минг

йиллар йўл босиб бедор -

Пешонагга битган

сен кутганинг ЭРК.

БАҲОРНИНГ ЗАВКЛИ ЮМУШЛАРИ

Баҳор юртимизга ҳар доим ёқимли юмушлари билан кириб келади.
Назаримизда баҳор юртимизга доимо ўз вақтида келиши билан

хам бизни беҳиттиер этади.

ти билан ҳамоҳанглигини айт-масизми?

Бутун аниқориги 1 марта юнан юнан куидан ортимизда бўлган юнан юнан куидан келиди. Баҳорнинг ўзи аслида биз учун байрам, яна ўзи билан бирга гўзал

байрамларни олиб келади. Иккى кун ўтиб муниса, меҳрибон хотин-қизларни байрамларни билан кутлаймиз, ҳозирдан ортимизда бахор каби гўзал, ёз-ёз каби соз, куз - хазонлари билан куз.

Шундай қилиб баҳор келди ва юртимизга одатлагидек ўз вақтида ўз юмушлари билан кириб келди. Баҳорнинг ўзи аслида билан кутлаймиз, ҳозирдан ортимизда бахор каби гўзал, ёз-ёз каби соз, куз - хазонлари билан куз.

Байрамларни олиб келади. Иккى кун ўтиб муниса, меҳрибон хотин-қизларни байрамларни билан кутлаймиз, ҳозирдан ортимизда бахор каби гўзал, ёз-ёз каби соз, куз - хазонлари билан куз.

Бутун аниқориги 1 марта юнан юнан куидан ортимизда бахор каби гўзал, ёз-ёз каби соз, куз - хазонлари билан куз.

Мамлакатимиз Вазирларни

лотчиси бўлиши этироф этилди.

Наврўз байрами арафаси -

16 марта куни эса мамлакатимиз бўйлаб шанбларни ўтирилади.

Бу юмушда барча маҳаллалар аҳли астойдил бел боғлаб юртимизнинг янада обод, озода бўлишини таъминайдилар.

Шу куни ишлаб топиладиган маблаб эса «Махалла» жамғармасининг барча бўйларни фоал ташкили.

Махкамасининг Фармойиншига асоссан ободонлаштириш иккни ўйлаб ўзини қилинди. Бу ишларда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари «Махалла» жамғармасининг барча бўйларни фоал ташкили.

Наврўз байрами арафаси -

16 марта куни эса мамлакатимиз бўйлаб шанбларни ўтирилади.

Бу юмушда барча маҳаллалар аҳли астойдил бел боғлаб юртимизнинг янада обод, озода бўлишини таъминайдилар.

Шу куни ишлаб топиладиган маблаб эса «Махалла» жамғармасининг барча бўйларни фоал ташкили.

«ЭНГ ОБОД МАҲАЛЛА» КЎРИК-ТАНЛОВИ ШАРТЛАРИ

жамғармасининг тақдим этилган ўз вақтида

миссияси тақдим этилган ўз вақтида

нисонларни ташкилини таъминайдилар.

Кўрик-танлов уч боқичча ўтказилади. Биринчи боқичча

2002 йилининг 20 марта гача ўтказилади. Бунинг

учун Республика, Коқақлополис

Республикаси, вилоятлар, шаҳарларни

«Махалла» жамғармасининг тақдим этилган

шартини ташкилини таъминайдилар.

Иккинчи боқичча Коқақлополис

Республикаси, вилоятлар, шаҳарларни

«Махалла» жамғармасининг тақдим этилган

шартини ташкилини таъминайдилар.

Кўрик-танлов уч боқичча ўтказилади. Биринчи боқичча

2002 йилининг 10 апреля гача ўтказилади. Биринчи боқичча

«Махалла» жамғармасининг тақдим этилган

шартини ташкилини таъминайдилар.

Кўрик-танлов уч боқичча ўтказилади. Биринчи боқичча

2002 йилининг 15 апреля гача ўтказилади. Биринчи боқичча

«Махалла» жамғармасининг тақдим этилган

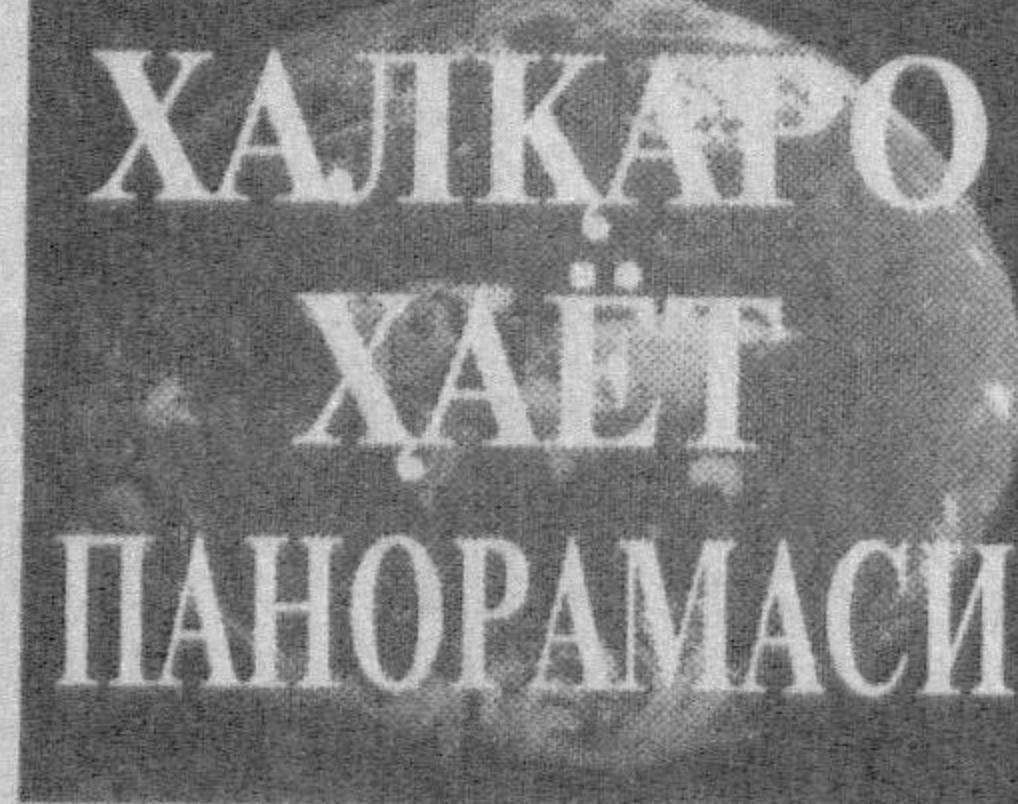
шартини ташкилини таъминайдилар.

Кўрик-танлов уч боқичча ўтказилади. Биринчи боқичча

2002 йилининг 20 маюни гача ўтказилади. Биринчи боқичча

«Махалла» жамғармасининг тақдим этилган

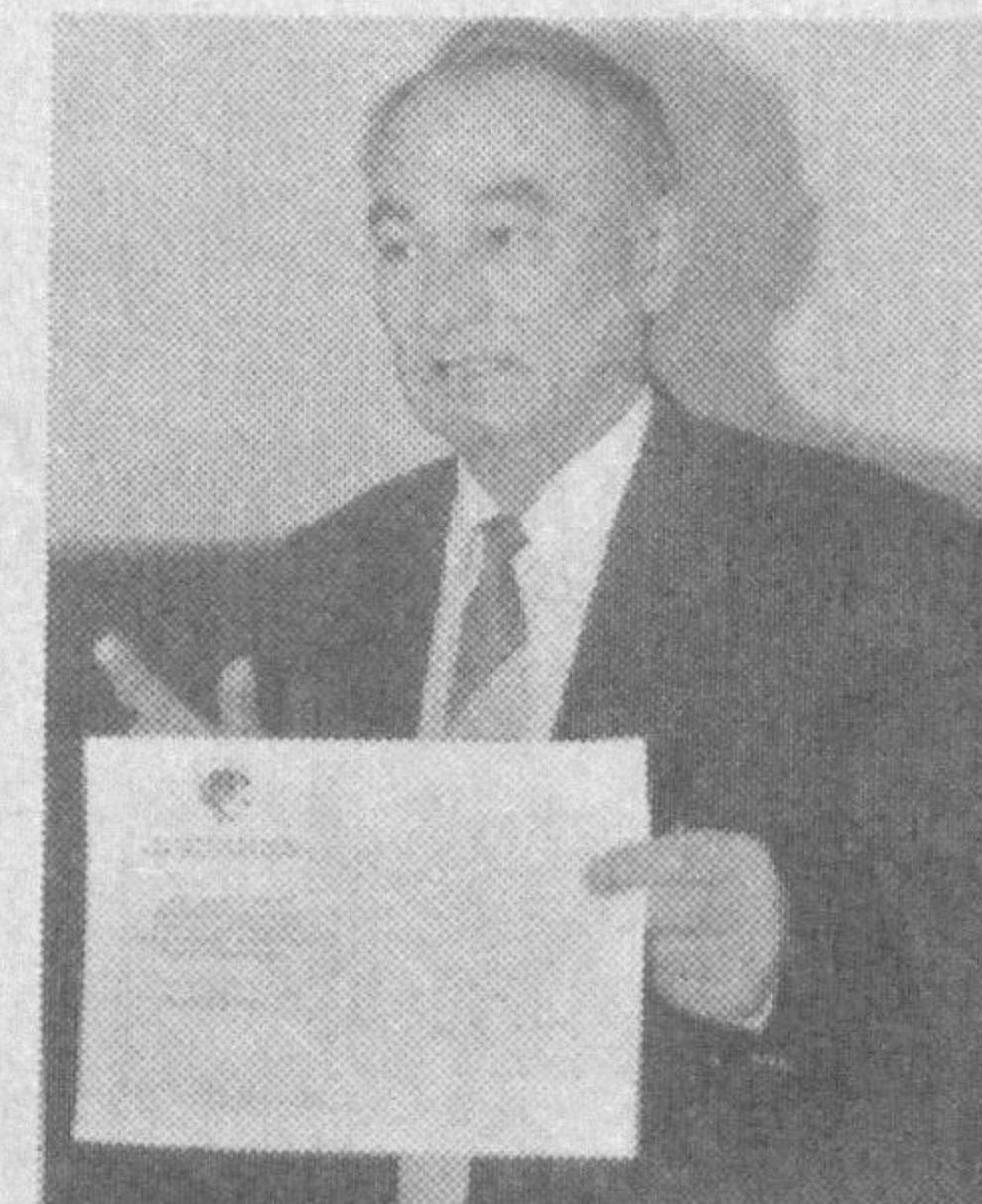
шартини ташкилини таъминайдилар.

V Вилоят минбари

МАҲНАВИЙ ЯНГИЛАНИШ САРИ ИЛГАРИЛАЙМИЗ

«Эндиликда ҳар бир маҳалла боғу бўстонга айланади!» дейди сұхбатдошимиз. Бу эзгу ният. Негаки, энг кўркам ва обод маҳаллалар юртимизнинг фахри, турори. Бундай масканларда яшаётганлар ҳам ўз маҳаллаларига мунособ бўладилар.

Ёш авлодни юртпарвар, қадрятларимизга садоқатли ва хунармайд қилиб тарбиялашада маҳаллалар фаоллари қандай йўл тутишимоқда? Онлар ахлигини тъминданашга доир сұхбат ва учрашувлар ахлатига кечди?

- Албатта, маҳалланинг одамлар онги тафаккурита таъсирини унутмаган ҳолда, унда яшаётган кишиларнинг маънавий дунёси, мавзифий эҳтиёжларининг мумхин аҳамият каёб этишини ҳам унутмаслигимиз зарур. Президентимизнинг «Ватан саждаго каби мукаддасидир» деган асари бўйича ўтказилган учрашувга меҳнат ву уруш фахрийлар иштирок этишиб, ёшларга ҳаёт сабоқларини сўзлайлар, уларнинг саволларига жавоб бериши. Асар мазмунига оид сұхбатлар ёшлиаридан катта таассурот көлдири. Кўп ўтмай, ёшлиаримизнинг ташаббуслари билан юртбошимизнинг «Ху-

шёрликка давлат» китобига бўйича ҳам сұхбат уюштирилди. Вилоятнинг барча шаҳар ва туманидаги маҳаллаларда бўлиб ўтган шундай тадбирлар уюштиралими. Маҳаллалар марказларида кутубхона булишига эришапмиз.» Ота-оналар дориларни турмушга тайёрлаш, ўғил болаларни эса жураъти, мадр ву жасур этиб тарбиялаш, умуман ёшлиарни ҳар жиҳатдан баркамол этиб тарбиялашда уларнинг вакътини бекорга ўтказмасликларини тъминлашда спорт ўйинларининг аҳамияти катта. Ўтган йилнинг ўзидақ Кўйраб туманидаги Соҳибкор маҳалласи футбол стадиони, Чиностондаги «Бўзув қишлоқ» фуқаролар ийини худудида спорт мажмуаси курниди.

Ҳар бир маҳалла киши-

ларимизнинг ҳуқуқий маданияти, тиббий саводхонлиги ҳамда мальфирий даражасини ошириш мақсадида турли тадбирлар уюштиралими. Маҳаллалар марказларида кутубхона булишига эришапмиз.» Ота-оналар дориларни турмушга тайёрлаш, ўғил болаларни эса жураъти, мадр ву жасур этиб тарбиялаш, умуман ёшлиарни ҳар жиҳатдан баркамол этиб тарбиялашда уларнинг вакътини бекорга ўтказмасликларини тъминлашда спорт ўйинларининг аҳамияти катта. Ўтган йилнинг ўзидақ Кўйраб туманидаги Соҳибкор маҳалласи футбол стадиони, Чиностондаги «Бўзув қишлоқ» фуқаролар ийини худудида спорт мажмуаси курниди.

Ҳар бир маҳалла киши-

Заррин ҳошияли ипак каштлар тиккан бу чевар келинчак бугун тонгти саломга чиқиб, она юрт учун таъзим киммоққа шай.

Андижон

Коракўргон қишлоқ фуқаролар ийгини ҳудудида намуналари маҳаллалар кўп. Ўтган йилде Жийдамозор маҳалласининг иш тажрибалари кўпчиликка ўрнак қилиб кўрсатилган бўлса, ушиб ўйла Тегмуру Юсупов номли маҳалла аҳлиниң эзгу тадбирлари ён-атрофдагилар эътибонини жалб қилмоқда.

Самарқанд

ИНСОН ҚЎЛИ ГУЛ...

- Озодалик аввало, ҳар бир хонадондан бошланади, - дейди Ургут туманидаги Почвон маҳалла фуқаролар ийгини раиси Юсуф Мухторов.

- Шу боисдан биз ҳосилар ён-атрофини тартибга келтириш, дарахтларга шакл бериш, деворларни оқлаш синтари юмушларни бажаришга ҳосиздан киришидик. Бу ишларда маҳалламизаги катта-ю-кичик фаол иштирок этмоқда. Бугун маҳаллашларимиз ўз ўйлари атрофини озода саклашни узларнинг биринчи галдаги вазифаларни деб билдиради.

Маҳалланинг ободлиги, саронжом-саришлагини кўриб, Юсуф аканиг шу сўзлари хэлимиздан ўти. Аслида инсоннинг қўли гул. Агар у истаса, ҳар бир жойни боғу бўстонга айлантиради.

- Кишиларимизнинг ҳамоҳиҷатлиги бошқа-

МАҲАЛЛА ЭМАС, ШАҲАРЧА ДЕЙСИЗ...

Бир қарашда бу маҳалла мўъжазигина шаҳарчага ўхшайди. Катор савдо дўконлари, радио-телефизор, пойбазал таъмиришга устаконалари, нонвийхона, сартарошхона мавжуд. Ўйлар атрофи саронжом-саришни. Кўйлам ҳидди келётган ушиб кунларда маҳаллалада ободлантириш, боғ ва гулзорларни кўпайтириш сингари юмушларга кўл урillardи.

Мақсад - маҳалла хуснини ошириш, Ватан ободлигига ҳисса кўшишдан иборат.

- Маҳалламизда юз билан юзлашган момолар, ўзгалар маддагига муҳтоз каријалар, серфарзанд хонадонлар бор, - дейди маҳалла оқсоқолари Турғунбой Бозоров. - Доимо уларнинг холидан хабар олиб турбиз. Ғулом Нурматов,

Наманганд

ҚАРИЯЛАР САЁХАТГА БОРИШДИ

Чорткоқлик меҳнат фахрийлари - Давлатали Ақбаров, Сидикжон Муллабоев, Шаҳобиддин Шарипов, Ҳамроҳон Йўлдошева, Жӯраҳон Саиббоев, Қумриҳон Тўрабоевлар, бизга ўз таассуротлари ҳакида сўзләтиб, туман ҳокимилиги, «Нуроний», «Маҳалла» хайрия жамғарларининг туман бўлинмасига алоҳида миннатдорчилик билдириди.

- Биз бобонлонларимиз Аҳмад Фарғоний, Бурхониддин Марғониний ёғторлик мажмумалари ва Чустдаги табаррук қадамжодарни зиёрат қилиб қайтидик, - дейишиди улар. - Юмшоқ ўринни автобус ҳамда «Дамас»лар сафар давомида иктиёриётида бўлди. Бизнинг кўнглигимизни кўтариб, Ҳаж савонин олганлар омон бўлишин...

Саёҳатдан ўтидан 120 дан ошиқ қариялар ўз дил изҳорларини ана шундай сўзлар орқали ифоде этиши.

Эркин Тўлаганов, межнат фахрийи.

Марғилон дўппиларининг доворуғи дунёга кетган. Токи Шоҳида Мансуровадек (чапдан иккинчи) моҳир дўппидўзлар хунарига иштиёқманд ёшлар бор экан, дўппиларининг қадар бошларимиз қадар баланд бўлаверади.

Рахмонали АКБАРАЛИЕВ олган сурат.

V Шарҳловчи минбари

АФГОНИСТОН: АКСИЛТЕРРОР ОПЕРАЦИЯСИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Халқаро аксильтеррор коалициясининг Афғонистондаги ҳарбий таобирилари давом этмоқда. Воқеалар ривожи шунун кўрсатмоқдаки, Афғонистонда уя қуриб олган «Ал-Қоїда» жангарилиари ҳамда қолган-күтсан толиблар ҳали ҳам мувакқат хукуматининг мамлакатда барқарорликини мустаҳкамлани ва иктиёсий ислоҳотларни бошлashingа қўлаёт.

Куни кечи Афғонистон шарҳқарди Пакистон вилоятининг тогди туманидаги беркинб олган «Ал-Қоїда» жангарилиларни ҳамда толиблар гуруҳига қарни ҳарбий операция бошланди. АКШ куролли кучларни марказий кўмандонлиги вакили полковник Рик Томасеннин майлини қилишича, жангларни шиддатли тус олган. Мувакқат хукумати қарашли кўшини қўйиб, кейин яна ҳавога кўтирилишга муваффак бўлган.

Бир сўз билан Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳамда шаклланган шарҳқарди ҳам охирни етказилишини лозимлиги.

Мазкур операция Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳамда жангарилиларни таъвишларни ҳам жалб қилинади.

АКШ аскарларининг ўлими Оқ ўй рабхи Жорж Бушни қайтида солди. Бирок, у Афғонистондаги ҳарбий миссияни ҳар бир шаҳарни шаронтида ҳам охирни етказилишини лозимлигидан таъвишларни ҳам жалб қилинади.

АКШ аскарларининг ўлими Оқ ўй рабхи Жорж Бушни қайтида солди. Бирок, у Афғонистондаги ҳарбий миссияни ҳар бир шаҳарни шаронтида ҳам охирни етказилишини лозимлигидан таъвишларни ҳам жалб қилинади.

Уруш курбонисиз бўлмайди, деганларидек, ҳарбий устулинига қарамай, Пакистон таобириларига ҳамонларига ҳамонларига ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Афғонистондаги ҳарбий таобириларни ҳам мазмундаги фикрлар бор эди. Лекин ҳозир миллӣ армияни таъвишини ҳам жалб қилинади.

Шу билан бирга шоирниң онаси бўлиш ҳам қийин савдо экан. Машраб меҳрибон устози Мулло Бозор Охунд кўлди савод чикартач, Намангандан Кошгар томон, улуг эшон - Офокужам хузурига ўқиш, ўз билимини янада ошириш учун йўл олиб, у ерда узоқ вакт қолиб кетади. У Наманганда эканда шеър ёза бошлаган булса да, бирор шоир сифатида шакланишида бу ердаги адабий муҳитнинг аҳамияти катта бўлган. Айни вақтда унинг таржими ҳолидаги энг кўнглисиз холислар ҳам шу ерда содир бўлган.. Наманганга эса, машрабшунос Ж. Юсуповнинг ёзишича, у тахминан 1690-йилларда қайтиб келган. Қайтиб келишига онасининг хасталиги ва ниҳоят ўлими сабаб бўлган бўлиши мумкин. Шундан кейин эса унинг сафари бошланаб, бу сафар Кундузда (бэъзи манబалар бўйича Балхда) 1711 йили унинг ёхт шамшининг ўчиши билан ўнҳояси топган.

Машрабнинг узоқ вақт Кошгарда қолиб кетиси унинг оиласи учун, айнича онай зори учун ўзиғ бўлмаган. Худди шунингдек, Машрабнинг ўзи учун ҳам. Узоқ фурсат онасининг бағридан узоқда ўзиган шоир ўзининг бутун дард-аламини унинг вафоти муносабат билан ёзилган маҳсус мухаммасига тўкиб соглан. Бу - марсия-муҳаммас бўлиб, 10 бандан иборат. Мухаммас

«ВОЛИДАМ - МАККАМ, МАДИНАМ...»

Оташинафас шоир ва ҳақиқатгүй инсон Бобораҳам Машрабнинг туғилиши тархиши, ҳали у онасининг қорнида экан, бақорлиниң бир шинши узумини ҳак тўлашмай егани учун порози бўлиб, она қорнида болидан мукаррамасига бақорлини роза қилиши сўраб нидо қилигани, рози қимасанесиз қорнидандан гойий бўлурман, деб уни кўркутгани тилларда достон, ҳалолликка давват сифатида ҳалқамиз орасида машҳур. Машраб ҳаётти шу хил афсона ва ривоятлар билан тўла бўлиб, уларсиз шоир сиймосин тасаввур этиши ҳам қийин.

куйидаги мисралар билан бошланган:

Эй сафо баҳши баҳорим, бустоман, қайдасан?

Нури дийдам, мушфиқим, ороми жоним, қайдасан?

Эй тириклик боғиси, сарви равоним, қайдасан?

Эйлизим, ўйда рафиқи гам-гусорим, қайдасан?

Волидам, Маккам, Мадинам, меҳрибоним, қайдасан?

Менинг назаримда, боз мешҳор, қайдасан?

Онасининг меҳрига қонмаган ва дарбадар ҳаёт кечирган шоир ўз тақдирининг оғорлигидан уртаниш, шеърнинг учунини бандида шундай сатрларни битган:

Бу жаҳонда лаҳза ором томдадим бир дам тиниб;

Булбули бечораман, синди қанотин қаърилиб;

Бенавордуму буг ғочи пару болим синиб;

Чун етим бўлдим бу кун, ономадан айрилиб,

Волидам, Маккам, Мадинам, меҳрибоним, қайдасан?

«Чун етим бўлдим шоир онасининг вафотига, чиқарлишига етиб келган кўринали.

Бир неча йил Кошгарда бўлбіл, ўғурулар билан доимий мулодатда бўлган Машраб ва шеърнинг бешинчи бандида «ҳайрондурман», «саргардондурман», «сомондорман» каби сўзларни ўйганишга тарбиясига ҳам хизмат қилиши шубҳасиз.

Абдулқодир ҲАЙИТМОТОВ

шувесида «ҳайрондурман», «саргардондурман», «сомондорман» шаклида ёзган:

Бу ўлумни дастидин, эй дўстлар, ҳайрондурман!

Топманинг ўч чораи, ҳар ерда саргардондурман...

Дардим афзун, дил паришон, бесару сомондорман...

Шеърнинг ҳадди аълосини эса сўнги сатрлар ташкил этиди, - дейиш мумкин. Шоир узоқ юртларда бўлбіл, онасининг хизматларини қиломаганидан қаттиқ ўкинали:

Ҳарза юрдум, бир шаҳара да истиқомат қилмадим;

Эй азизим, мен сенга жон бирла хизмат қилмадим...

Бўлмасун ҳеч менингдек бўлбули беъзтибор;

Хизматнинг ҳозир ўлмай, Машрабнингдурман...

Менинг назаримда, боз мешҳор, қайдасан?

Машрабнингдурман...

Менинг назаримда, боз мешҳор, қайдасан?

Менинг назаримда, боз мешҳор, қайдасан?